

Soud: Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí: 02/15/2018
Spisová značka: 29 Cdo 467/2016
ECLI: ECLI:CZ:NS:2018:29.CDO.467.2016.1
Typ rozhodnutí: ROZSUDEK
Heslo: Spolek (o. z.) [Korporace (o. z.)]
Dotčené předpisy: § 32 odst. 6 předpisu č. 449/2001Sb.
Kategorie rozhodnutí: C
Podána ústavní stížnost

datum podání	spisová značka	soudce zpravodaj	výsledek	datum rozhodnutí
10/05/2018	III.ÚS 1620/18	prof. JUDr. Josef Fiala, CSc.	odmítnuto	05/18/2018

29 Cdo 467/2016-192

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Šuka a soudců JUDr. Filipa Cilečka a JUDr. Jiřího Zavázala v právní věci žalobce **P. P.**, zastoupeného Mgr. Ladislavem Rychtářem, advokátem, se sídlem v Praze 6, U Hadovky 564/3, PSČ 160 00, proti žalovanému **Mysliveckému spolku Trnava Bratřice**, se sídlem v Pacově, Jetřichovec 49, PSČ 395 01, identifikační číslo osoby 01452835, zastoupenému JUDr. Jakubem Vozábem, Ph.D., advokátem, se sídlem v Praze 4, Pod vilami 747/10, PSČ 140 00, o uložení povinnosti přijmout žalobce za člena žalovaného, vedené u Okresního soudu v Pelhřimově pod sp. zn. 5 C 22/2015, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 20. října 2015, č. j. 15 Co 512/2015-157, takto:

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 20. října 2015, č. j. 15 Co 512/2015-157, a rozsudek Okresního soudu v Pelhřimově ze dne 15. června 2015, č. j. 5 C 22/2015-125, **se ruší** a věc **se vrací** soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v Pelhřimově rozsudkem ze dne 15. června 2015, č. j. 5 C 22/2015-125, uložil žalovanému povinnost přijmout žalobce za svého člena do tří měsíců od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.) a rozhodl o nákladech řízení (výrok II.).

Vyšel přitom zejména z toho, že:

1) Žalobce je vlastníkem honebních pozemků v katastrálním území S. L. a B. spadajících do honitby B. v souladu s § 2 písm. i) zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

2) Žalobce je členem Honebního společenstva B., které dne 9. března 2013 uzavřelo se žalovaným smlouvu o nájmu honitby B.

3) Žalobce opakovaně žádal žalovaného o přijetí za člena žalovaného. Jeho žádosti byly členskou schůzí žalovaného zamítnuty.

Soud prvního stupně – cituje ustanovení § 32 odst. 6 zákona o myslivosti a poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. července 2007, sp. zn. 28 Cdo 364/2005, a na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. února 2010, sp. zn. 28 Cdo 4899/2009 – konstatoval, že ve stanovách žalovaného není promítnuto právo vlastníků, popř. nájemců honebních pozemků na upřednostnění jejich přihlášek členství.

Zákonný požadavek na upřednostnění přihlášky členství podle soudu prvního stupně neznamena pouze obecné upřednostnění (např. že o takové žádosti bude jednáno dříve než ohledně žádostí jiných), nýbrž právo zájemce o členství být do mysliveckého spolku za splnění podmínek členství a při absenci závažných důvodů pro nepřijetí přijat, jakož i povinnost mysliveckého spolku takového zájemce přijmout.

Soud prvního stupně dále přihlédl k tomu, že – jak plyne z provedených důkazů – původně „v regionu působilo“ Myslivecké sdružení Trnávka Bratřice (dále jen „původní myslivecké sdružení“), jež vykonávalo „činnosti na totožné honitbě“ a jehož členy byli (mimo jiné) i žalobce, S. P. a T. P. V době, kdy končila smlouva o pronájmu honitby, se tyto tři osoby pokusily vytvořit vlastní honební společenstvo. Proto ostatní členové původního mysliveckého sdružení ukončili jeho činnost a založili nové sdružení (žalovaného), jehož členy se stali členové původního mysliveckého sdružení, s výjimkou výše jmenovaných tří osob. Toto řešení neshod mezi žalobcem, S. P. a T. P. na jedné straně a ostatními členy původního mysliveckého sdružení na straně druhé soud prvního stupně označil za šikanózní s tím, že jeho jediným smyslem bylo „odstranit“ žalobce a další dva členy z mysliveckého sdružení.

Soud prvního stupně uzavřel, že žalovaný porušil povinnost plynoucí z § 32 odst. 6 zákona o myslivosti, a nárok žalobce na členství v žalovaném shledal oprávněným.

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře k odvolání žalovaného ve výroku označeným rozsudkem rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil ve výroku ve věci samé (první výrok), změnil je ve výroku o nákladech řízení (druhý výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (třetí výrok).

Odvolací soud přisvědčil závěrům soudu prvního stupně, zdůrazňuje, že odpovídají (soudem prvního stupně citované) judikatuře Nejvyššího soudu.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), maje za to, soudy obou stupňů se odchyly od dosavadní rozhodovací praxe Nejvyššího soudu (jde-li o výklad a aplikaci § 32 odst. 6 zákona o myslivosti). Dovolání má současně za přípustné k řešení (dosud dovolacím soudem neřešené) otázky souladu posledně označeného ustanovení s ústavním pořádkem.

Podle přesvědčení dovolatele je třeba ustanovení § 32 odst. 6 zákona o myslivosti vykládat tak, že vlastníků či nájemců honebních pozemků zajišťuje přednost při přijetí za člena mysliveckého spolku pouze v případě, kdy spolek současně přijímá více osob, z nichž některé jsou vlastníky či nájemci honebních pozemků a jiné nikoliv.

V této souvislosti poukazuje na § 215 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“), a zdůrazňuje, že stejně jako nikdo nesmí být nucen stát se členem spolku, nesmí být ani spolek nucen přijmout kohokoliv za svého člena.

Dovolatel poukazuje i na literaturu (Petr, B. a kol. Zákon o myslivosti: komentář. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015), ze které se podává jím předestíraný výklad § 32 odst. 6 zákona o myslivosti, stejně jako závěr, podle něhož mysliveckému spolku nelze přikázat, aby přijal určitou osobu za svého člena.

S ohledem na společenský vývoj pak dovolatel usuzuje, že ustanovení § 32 odst. 6 zákona o myslivosti odporuje článku 11 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V současné době mají totiž řadu honiteb pronajaty nikoliv myslivecké spolky, ale fyzické osoby či právnické osoby odlišné od spolků. Ty přitom nemusí snášet žádná omezení ve vztahu k vlastníkům či nájemcům honebních pozemků, jako je tomu v případě mysliveckých spolků. Dovolatel je přesvědčen, že ustanovení § 32 odst. 6 zákona o myslivosti nesplňuje ústavní požadavky kladené na omezení základních lidských práv a svobod (zde svobody spolčovací) a odporuje i požadavku na rovnost před zákonem (omezuje pouze některé z nájemců honiteb).

Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť odvolací soud vyřešil (dovoláním otevřenou) otázku výkladu § 32 odst. 6 zákona o myslivosti v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu.

Podle § 32 odst. 6 zákona o myslivosti pokud je honitba pronajata mysliveckému sdružení, je toto myslivecké sdružení povinno upřednostnit přihlášky členství podané vlastníky, popřípadě nájemci honebních pozemků této honitby.

Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu (částečně přijaté, resp. uveřejněné až po přijetí napadeného rozhodnutí) se podává, že:

- 1) Ze zásady spolkové autonomie (mimo jiné) plyne, že je věcí příslušného spolku, zda, koho a za jakých podmínek přijme za svého člena.
- 2) Zákon může upravit výjimku z tohoto pravidla. Jedním z případů modifikace procesu přijímání nových členů je proces přijímání uchazečů o členství v mysliveckých spolcích.
- 3) Myslivecké spolky vznikají za účelem nájmu honiteb [§ 32 odst. 3 písm. b) zákona o myslivosti]. Vzhledem k tomu, že bez honitby tvořené souvislými honebními pozemky (§ 17 odst. 2 věta první zákona o myslivosti) nemůže být účel mysliveckých spolků naplňován, stanovil zákonodárce, že je-li honitba mysliveckému spolku pronajata, je myslivecký spolek povinen upřednostnit přihlášky členství podané vlastníky, popřípadě nájemci honebních pozemků (§ 32 odst. 6 zákona o myslivosti).
- 4) Toto pravidlo musí být promítnuto do stanov, resp. do realizace přijímání uchazečů o členství, kteří jsou vlastníky či nájemci honebních pozemků honitby.
- 5) Přednostní právo vlastníka honebního pozemku na přijetí za člena mysliveckého spolku, jemuž je pronajata honitba, a jemu korespondující povinnost mysliveckého spolku preferovat přihlášku takového uchazeče se aktivují výhradně tehdy, usilují-li o členství – v konkurenci s vlastníky (či nájemci) honebních pozemků – současně osoby, jimž právo přednosti nespovídá.
- 6) Přihlášky si konkurují zejména tehdy, je-li později uplatněná přihláška podána před tím, než dojde k rozhodnutí o dřívější přihlášce; užití § 32 odst. 6 zákona o myslivosti však nelze omezit pouze na tyto případy. Souvztažnost jednotlivých přihlášek je třeba posuzovat komplexněji. Uchází-li se osoba s přednostním právem na přijetí opakovaně o členství v mysliveckém spolku za situace, kdy byly v čase mezi uplatněním jednotlivých přihlášek přijaty osoby, kterým přednostní právo nespovídalo, dopadá na později uplatněnou přihlášku vlastníka (či nájemce) honebního

pozemku úprava § 32 odst. 6 zákona o myslivosti. Je tomu tak proto, že později uplatněná přihláška fakticky konkuruje přihláškám osob, které byly do mysliveckého spolku přijaty v mezidobí.

7) K přijetí vlastníka (či nájemce) honebního pozemku nemusí postačovat ani sama konkurence přihlášek, a to například tehdy, byla-li přihláška vlastníka (či nájemce) honebního pozemku zamítnuta proto, že ve zkušební době neplnil členské povinnosti. Za těchto okolností se při opětovném ucházení se o členství v mysliveckém spolku přednostní právo dříve nepřijatého vlastníka (či nájemce) honebního pozemku neprosadí (a to i kdyby jeho opakovaná přihláška konkurovala přihláškám dříve přijatých osob).

Srov. zejména usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2017, sp. zn. 27 Cdo 484/2017, a judikaturu v něm citovanou.

Z výše řečeného (mimo jiné) plyne, že ustanovení § 32 odst. 6 zákona o myslivosti nezakládá (samo o sobě a bez dalšího) právo vlastníka honebního pozemku na přijetí za člena mysliveckého spolku, který má pronajatu honitbu (srov. i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 2015, sp. zn. 28 Cdo 2123/2013).

V poměrech projednávané věci se ze skutkových zjištění soudů nižších stupňů nepodává, že by přihlášce žalobce o členství konkurovaly (ve shora popsáném významu) přihlášky dalších osob, které nejsou vlastníky či nájemci honebních pozemků, a že by žalovaný na úkor žalobce přijal za členy tyto osoby (některou z nich). Závěr přijatý odvolacím soudem, podle něhož je dovolatel povinen přijmout žalobce za svého člena, tak odporuje (shora předestřené) ustálené judikatuře Nejvyššího soudu.

Proto Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§243a odst. 1 věta první o. s. ř.) rozsudek odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Důvody, pro které nemohlo obstát rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na rozsudek soudu prvního stupně; Nejvyšší soud proto zrušil i jej a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

Právní názor Nejvyššího soudu je pro odvolací soud i pro soud prvního stupně závazný (§ 243g odst. 1 část věty první za středníkem, § 226 odst. 1 o. s. ř.).

V novém rozhodnutí soud znovu rozhodne i o nákladech řízení, včetně řízení dovolacího (§ 243g odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 29. září 2017) se podává z části první, článku II bodu 2 zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně 15. února 2018

JUDr. Petr Šuk
předseda senátu